

תשורה

משמחת נישואין של
מרדכי ושטערנא שרה
שיחיו
זעליגזאן

שנת הקהל
יום שני, ט"ז סיון, תשס"ט
ברוקלין, נ.י.

פתח דבר

אנו מודים לה' על כל הטוב אשר גמלנו, ובחסדו הגדול זיכנו בנישואי צאצאינו החתן התמים הרב מרדכי שיחי' עב"ג הכלה מרת שטערנא שרה שתחי', ביום טז סיון תשס"ט הבע"ל ועל כל ישראל לטובה.

התודה והברכה מובעת בזה לידידינו ומכירנו, אשר הואילו לשמוח אתנו יחדיו, ביום שמחת לבבנו, ולברכנו, ולברך את הורינו וזקנינו יחיו, בברכת מז"ט וחיים מאושרים בגשמיות וברוחניות.

בשמחה וטוב לבב נתכבד להגיש לפני כבודו ואנשי ביתו יחיו "תשורה" מיוחדת לזכרון טוב, הכוללת:

א. יחידויות אצל הרבי לפני החתונה של הורי החתן והכלה שיחיו וברכותיו ביום החתונה שלהם.

ב. מכתבי קדש של הרבי להורי החתן והכלה לרגלי חתונתם, ולרגלי הולדתם של החתן והכלה שיחיו.

ג. מכתבי קדש של רבותינו נשיאנו בצירוף כתי"ק לסב החתן, רופא בית הרב, ודור החמישי לאדמו"ר הזקן, הרה"ח ר' אברהם אבא הרופא ע"ה זליגסון.

ד. תיאור החתונה של הורים זקנים של החתן, הרה"ח ר' אברהם אבא זליגסון ורעייתו מרת הינדא רחל ע"ה, בנר חמישי דחנוכה תשי"ב.

ה. לקט סיפורים אודות הרה"ח ר' אברהם אבא ע"ה שנתפרסם לרגלי יארצייט העשרים שלו.

ה. סקירה קצרה וסיפורים באנגלית אודות סב החתן, הרה"ח ר' אברהם אבא ע"ה זליגסון, וסב הכלה, הרה"ג הרה"ח ר' חיים מאיר ע"ה בוקיעט.

ו. צילום המברק שנשלח מהורי סב הכלה אליו בהיותו בשנגהאי ומברקו להוריו- שנתגלו זה עתה אחרי ששים שנה.

האל הטוב, הוא יתברך, יברך את כבודו ואת אנשי ביתו יחיו בתוך כלל אחב"י, בברכות מאליפות מנפש עד בשר, וביום שמחת לבבנו, נזכה לקיום היעודים "ונזכה זעהן זיך מיט'ן רבי'ן דא למטה אין א גוף, ולמטה מעשרה טפחים והוא יגאלנו", "והקיצו (ומיד) ורננו גו", תיכף ומיד ממש.

בברכה לקיץ בריא ושמח, בגשמיות וברוחניות גם יחד

מוקיריהם ומכבדיהם

מיכאל אהרן זליגסון ומשפחתו
קראון הייטס, ברוקלין

לוי בוקיעט ומשפחתו
שיקגו, אילינוי

בס"ד.

דברי כ"ק אדמו"ר ביחידות להורי החתן שיחיו, ביום י"ג סיון תשמ"א

לשון ברכתו הק' שהואיל הרבי לברך ביחידות [אחרי מסירת הפיי"נ וההזמנה של החתונה]:

□ דער אויבערשטער זאל העלפן און מצליח זיין יעדערער פון אייך און אייך
ביידן צוזאמען צו פארענדיקן די לעצטע הכנות צו די חתונה אין א גוטען און
הצלחהדיקן און חסידישען אופן און די חתונה זאל זיין בשעה טובה ומוצלחת
און ביז די חתונה און נאך די חתונה זאלט איר ליכטיג און ווארעם מאכן ארום
זיך □ נר מצוה ותורה אור □ און גיין מחיל אל חיל אין ענינים פון טוב וקדושה און
זאל זיין דור ישרים יבורך □

הרבי פנה להכלה ושאל: איר פארשטייט אידיש? וענתה שכן.
(הביט עוה"פ בהפתק ואמר:) דער אויבערשטער זאל העלפן אז אלע ברכות וואס
ווערן דא אויסגערעכענט זאלן מקויים ווערן

(המשיך): איך וועל אייך מאכן פאר א שליח מצוה איבערגעבן א דולר אויף
צדקה ביום החתונה בשורות טובות.

*

בעת שהרבי נתן הסידור לאבי החתן להתפלל בו מנחה לפני חופתו, הואיל הרבי לאמר,
"אויסבעטן אלע גוטע זאכן."

ואח"כ פנה הרבי לסב החתן, הרה"ח ר' אברהם א. זליגסון, ובירכו: "נחת פון עם,
געזונטערהייט און פרייליכערהייט".

דברי הרבי ביחידות וברכותיו להורי הכלה שיחי

Our Wedding Brochas and Responses

Levi and Rochel Bukiet

י"ט שבט, תשל"ז / 19th of Shevat (February 7, 1977) 11:00 a.m.

The Rebbe's written response to our "tzeitel" informing the Rebbe that we would to become engaged and marry soon.

בודאי החליטו שניהם לייסד ביתם על יסודי התורה והמצוה ויהא בשטומו"צ (בשעה טובה ומוצלחת), אזכיר עה"צ (על הציון).

"Most definitely you both resolved to establish your future home on the foundations of Torah and Mitzvos. And it shall be in an auspicious and successful time. I will mention it at the gravesite of my father-in-law."

The Rebbe's written response to our "tzeitel" informing the Rebbe of the dates we selected for our "vort" (engagement party) ג' תמוז, תשל"ז and wedding י"ט אדר, תשל"ז.

ויהא כהנ"ל (כל הנזכר לעיל) בשטומו"צ (בשעה טובה ומוצלחת) בכל. אזכיר עה"צ (על הציון).
"It shall be in regards to all that you mention above, in an auspicious and successful time in all aspects. I will mention it at the gravesite of my father-in-law."

Our Wedding Yechidus. This Yechidus was conducted in three segments:

כ"ג סיון, תשל"ז / Thursday evening, 23rd of Sivan 5737 (June 9, 1977)

First Segment: *Choson and Kallah שירזיו and שירזיו, both sets of parents, Rabbi & Mrs. Chaim Mayer Bukiet and Rabbi and Mrs. Joseph Goldberg שירזיו, Zaidy and Bubby Sholom Yaakov Bukiet of blessed memories, Zaidy and Bubby Elimelech Lasker of blessed memories. After our parents presented the Rebbe with their "tzeitlach", the Rebbe smiled and cordially motioned to the two bobbies to take a seat at his table. Once they were seated the Yechidus began.*

Version of Brocha printed below. (this Brocha was recorded by a concealed cassette player)

2nd Segment: *Choson and Kallah. Everyone else exited the Rebbe's room quietly.*
Misplaced copy of the Brocha.

3rd Segment: *Choson alone (Levi Bukiet). The Kallah quietly exited the Rebbe's room while I remained for a private Yechidus with the Rebbe. This Yechidus has been transcribed and is strictly confidential.*

Not to be disclosed

דער אויבערשטער זאל בענטשען און מצליח זיין די עלטערען און די זיידעס און באבעס פון חתן כלה און פארענדיקען די הכנות די צוגרייטונגס צו די חתונה וואס עלטערען דארפען מאכען אין א גרינגען אופן און א פרייליכען אופן און א חסידישען אופן. זאל זיין די חתונה בשעה טובה ומוצלחת בנין עדי עד על יסודי התורה והמצות און די אלע קרובים און בפרט די עלטערען און די זיידע באבע זאלען האבען פון ביידע קינדער און פון אלע קינדער און קינדס קינדער אידישער נחת און חסידישען נחת און מיט נעמען די נחת געזונטער'הייט און פרייליכער'הייט לאורך ימים ושנים טובות.

"The Almighty should bless and see that the parents, grandfathers and grandmothers of the Choson and Kallah are successful, completing all needed preparations for the wedding, which parents have to make. It should be in an easy manner, joyous manner and Chassidische manner. The wedding shall be in an auspicious and successful time, an everlasting home, built on the foundations of Torah and Mitzvoahs. All relatives and especially the parents, the Zaidies and Bubbies should have nachas from both children and from all other children and grandchildren. Yiddishe nachas, Chassidshe nachas and cherish this nachas with good health and happiness for long days and good years."

שבת מברכים חודש תמוז, שבת פ' שלח, כ"ה סיון, תשל"ז בעת התנועות לאחר מאמר חסידות
Shabbos afternoon, Parshas Shelach, 25th of Sivan 5737, during the "fahrbrengen" (June 11, 1977)

Just before the wedding, it was customary for a Choson to approach the Rebbe at his seat during the "fahrbrengen" (between Sichos) with a bottle of vodka. While handing the Rebbe the bottle, he would tell the Rebbe the date of his wedding. The Rebbe would personally open the bottle and pour a bit of vodka into the Choson's cup. The Choson would say "L'Chayim to the Rebbe and the Rebbe would then respond. My Father שיחיך approached the Rebbe as well and the Rebbe wished him Mazal Tov and L'Chayim. I still have the actual bottle in my possession. The following Brochah is what the Rebbe gave me.

מזל טוב, זאל זיין בשעה טובה ומוצלחת א בנין עדי עד. זען צוטיילען א ביסעל דא איצטער און דאס איבעריקער אויף דער חתונה. לחיים ולברכה.

"Mazal Tov. It should be in an auspicious and successful time, an everlasting home. See to distribute (the "vodka") a little now, here and the remainder at the wedding. To life and to blessings!!

ג' תמוז, תשל"ז / 3rd of Tammuz 5737 (June 19, 1977) / Sunday afternoon, (approx. 1:30 p.m.)

A Choson on the day of his wedding, would personally receive a Siddur from the Rebbe with which to daven Mincha. The Rebbe would then bless the Choson and the parents. This would take place in the room just outside the Rebbe's room (Gan Eden HaTachtone). Usually this would occur as the Rebbe exited his office on his way to Mincha at 3:15 p.m. in the zal upstairs. However, on my wedding day, I received the Siddur earlier (approx. 1:30 p.m.) since the Rebbe was leaving to the Ohel in the early afternoon in honor of ג' תמוז - Gimmel Tammuz.

The following is what the Rebbe said to me as he handed me the Siddur:

**”מזל טוב, מזל טוב, זאל זיין בשעה טובה ומוצלחת, ובעיקר
אויסבעטן אלעס גוט’ס.”**

"Mazal Tov. It should be in an auspicious and successful time, primarily you should beseech (Hashem) for everything that is good".

*

Sunday evening, (approx 7:30 PM) 3rd Of Tamuz 5737 (June 19, 1977)

After we exited the "Yichud" room (Reb Shmuel's room, Hebrew library) after our Chupa, The Rebbe had just then returned from the Ohel, the resting place of the Previous Rebbe, and after washing his hands at the sink that is adjacent to the Yichud room, smiled at us and gave us the following Brocha:

**”מזל טוב, מזל טוב, זאל זיין בשעה טובה ומוצלחת, א בנין עדי עד על
יסודי התורה והמצות.”**

“Mazal Tov, Mazal Tov. It shall be in an auspicious and successful time. An everlasting home built on the foundations of Torah and Mitzvos.”

דעליגסון - גליקסמן - ברוקלין
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

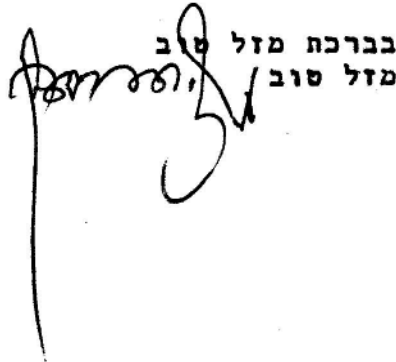
ב"ה, טז' סיון תשמ"א
ברוקלין, נ. י.

האברך הווי"ח אי"א נו"נ וכו'
מוה' מיכאל אהרן שי'
וב"ג תי'

שלום וברכה!

במענה על ההודעה מקביעות זמן חתונתם
ליום כג' סיון הסע"ל,

הנני בזה להביע ברכתי ברכת מזל טוב
מזל טוב ושחיה' בשעה טובה ומוצלחת ויבנו
בית בישראל בנין עדי עד על יסודי התורה
והמצוה כפי שהם מוארים במאור שבתורה זוהי
חורת החסידות.

בברכת מזל טוב
מזל טוב

מכתב ברכה של הרבי לכבוד יום חתונת הורי החתן שי' ביום כג סיון תשמ"א

The Rebbe's letter sent to the choson's father prior to his wedding.
"Build an edifice based on the foundations of Torah and its commandments
illuminated by the light of Chassidus"

בוקיעט - ברוקלין

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
Hyacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, כח" סיון תשל"ז
ברוקלין, נ.י.

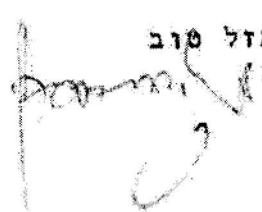
האברך הווי"ח אי"א גר"נ וכו'
מוה" לוי שי'
וב"ג חי'

שלום וברכה!

במענה על ההודעה מקביעות זמן חתונתם
ליום ג' תמוז הבע"ל,

חנני בזה להכיע ברכתי מזל טוב
מזל טוב ושתהי' בשעה טובה ומוצלחת ויבנו
בית בישראל בגן עד על יסודי התורה
והמצוה כפי שהם מוארים במאור שכתורה זוהי
תורת החסידות.

בברכה מזל טוב
מזל טוב

מכתב ברכה של הרבי לכבוד יום חתונת הורי הכלה שי' ביום ג' תמוז תשל"ז

The Rebbe's letter sent to the kallah's father prior to his wedding.
"Build an edifice based on the foundations of Torah and its commandment
illuminated by the light of Chassidus"

זליגסון - ברוקלין

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליוכאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, כה" אייר חשמ"ב
ברוקלין, נ. י.

הרב"ח אי"א נו"נ צומטל טו
מוה" מיכאל אהרן שי

שלום וברכה!

במענה על ההודעה אשר נולד להם בן
למזל טוב,

הנה יה"ר מהשי"ת שיכניסוהו לבריתו
של אברהם אבינו, וכשם שיכניסוהו לברית כן
יכניסוהו לתורה ולחופה ולמעשים טובים,
ויגדלו ביחד עם זוג"ת מתוך הרחבה.

בברכת מזל טוב

מכתב ברכה של הרבי לרגלי הלידה של החתן שי

The Rebbe's letter, containing his blessings, sent upon the birth of the choson.
**"The child should be brought into the covenant of Abraham, and raised to
Torah, Chupa and to good deeds in a broad manner"**

ביום כ"ב סיון, יום 'פדיון הבן' של החתן שי, הובא לתפלת המנחה במנין הרבי.
כשהודיעו להרבי אודות הפדיון הבן, אמר הרבי: "א סאך נחת, ותגדלוהו לתורה ולחופה
ולמעשים טובים".

בוקעט - ל.א.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מחוס מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, יח"מ"ח תשמ"ב
ברוקלין, נ.י.

היה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
מוה' לוי שי'

שלום וברכה!

במענה על ההודעה אשר נולדה להם בת
למזל טוב,

הנה יה"ר מהשי"ח שיגדלה ביהוד עם
זוג' תי' לתורה ולחופה ולמעשים טובים מתוך
הרחבה.

-ידוע מכ"ק אדמו"ר (מוהרש"ב) נ"ע,
אשר מנהגנו הוא לאמר גם בלידה בת לתורה
ולחופה ולמעשים טובים, ע"פ מרז"ל (ברכות
יד' א) נשים במאי זכיינן באקרובי' כו' באחנודי'
כו' ונטריין כו'.

בברכה מזל טוב

מכתב ברכה של הרבי לרגלי הלידה של הכלה תחי'

The Rebbe's letter, containing his blessings, sent upon the birth of the Kallah.
"She should be raised to Torah, Chupa and good deeds in a broad manner"

RABBI J. SCHNEERSOHN
OF LUBAWITZ

770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13, N. Y.
8LOCUM 6-2919

יוסף יצחק שניאורסאהן

ליובאטוויטש

ב"ה, י"ב תשרי תש"י
ברוקלין

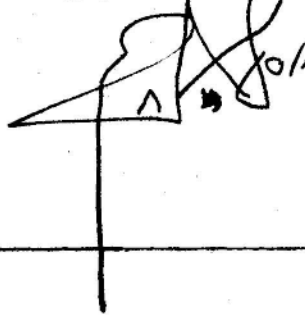
ידידי הנכבד ה"ח אי"א
סנ"ח אברהם אבא שי
ד"ר זליגסון

שלום וברכה!

במענה על כתבו מקבלת רשיון
רופא חנני סברכו כי יצליחו השי"ח בכל
עניני רפואה ויעזרו השי"ח בהסדרות
בשידוך המתאים ויסדר בסדר חיים נעימים.

ובגבול הדואר יצאנו ונתנו לך ב"ה

בשמיחה וברחמים

"ידידו הדו"ש [הדורש שלומן] מכבדו ומברכו בכל עניניו"

מכתב קדש של כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ לסב החתן ומברכו בהצלחה בעניני רפואה ושידוך המתאים. בחת"ק: "ידידו הדו"ש [הדורש שלומן] מכבדו ומברכו בכל עניניו בגשמיות וברוחניות".

The Previous Rebbe's blessing to Dr. Seligson (grandfather of the chosson).
"... Success in his profession and an appropriate marriage mate..."
The Previous Rebbe's handwritten conclusion, "His friend who respects him and blesses him in all his matters, physically and spiritually."

החתונה של הרה"ח ר' אברהם אבא הרופא ורעייתו ע"ה זליגסון
ליל נר חמישי דחנוכה תשי"ב

יום¹ ברית הנישואין הוצעה ע"י הרבי להתקיים בנר חמישי של חנוכה תשי"ב. חתונה זו היתה מאורע מיוחדת אצל הרבי.

ההוכחה לזה היא, תנאי מפורסם לסידור קידושין על ידי הרבי הי', שהחתן יגדל את זקנו, ובזמן חתונתו טרם הי' ד"ר זליגסון בחתימת זקן, בעקבות זאת שאל הרבי את הרב שמואל [ע"ה] לעוויטין, אם לפי ההלכה ביכולתו בכל זאת לסדר קידושין, שכן, לכאורה, מכיוון שאצלו זהו תנאי וכבר נהג כן יותר משלש פעמים - הרי זו שאלה של נדר וכו', באם יעשה יוצא מן הכלל, וביקש למצוא היתר לכך.

הרש"ל ענה מיד: א) התנאי הי' לתלמידי התמימים הלומדים בישיבה, והרי החתן הנ"ל אינו לומד בישיבה. ב) החתן הוא קרוב לבית הרב - ולכן מובן שאין מקום לשאלה. המענה נתקבל לשביעות רצון, והרבי אכן נסע להשתתף בחתונה.

מספר הרב משה גראנער [ע"ה]:

"בשנת תשי"ז הכנתי אלבום עבור הרבנית חנה מכל תמונות הרבי בחתונות. כשנכנסתי לבית הרבנית חנה ע"ה [אם הרבי] עברה יחד אתי על כל האלבומים, כשהיא מזכירה כל חתונה בשם: "זהו חתונת פלוני..." כן ציינה כמה אנשים שהבחינה בתמונות בשמם. כשהגענו לחתונת ד"ר זליגסון אמרה: דא האט דער רבי געמאכט אן אויסנאם (כאן עשה הרבי יוצא מן הכלל - שסידר קידושין בחתונתו, למרות שטרם הי' לו זקן)".

לכבוד החתונה הגיע גם מברק בשם הרבנית חנה, אמו של הרבי. הרבי כתב על ההזמנה איחולים בשפה האנגלית ששימשו בתור יסוד למברק שנשלח אח"כ לכבוד השמחה [נכלל בתשורה זו ע' 15].

הרבי נסע למנהטן להשתתף בה"קבלת פנים" ודיבר שיחה קדושה בעת הקבלת פנים [השיחה הוגהה ע"י הרבי בשנת תש"נ לרגל הוצאה לאור ספר תולדות רבי אברהם אבא הרופא ונדפסה בלקוטי שיחות ח"ל ע' 311].

בעת הקבלת פנים החתן רצה למזוג כוס בעד הרבי אבל הרבי מיאן באמרו שחתן דומה למלך ואינו מתאים לכבודו לשרת בעת חתונתו.

לאחרי השיחה דיבר א' מהרבנים (לא מגזע חסידי) עם הרבי. הרבי שאלהו היאך יבאר (הרב) את עניני השיחה ע"פ תורת החסידות. וענה הרב: שאצלנו לא לומדים נסתר. והמשיך אדמו"ר: כל המניעה שנקראת "נסתר" הוא אשמתכם, שהרי באם הייתם מסכימים ללמוד אותה (נסתר), הי' זה בבחינת "נגלה".

¹ ספר מקדש ישראל.

כיון שהחופה צריכה להיות פתוחה תחת השמים ולכן ירדו כל המוזמנים לקומה התחתונה. בעת שהרבי והחתן ירדו עם המעלית, דייק החתן שהרבי ילך לפניו והרבי העיר - עוד הפעם - שחתן דומה למלך ולכן ילך בראש.

בהגיעם לקומה התחתונה לצאת החוצה, הביט הרבי אם ארובת הגג פתוחה. וכשראה שכן, נענע בראשו באישור שיכולים לערוך החופה. והתחיל ה"סידור קידושין" הברכה אחרונה כיבד הרבי לסבא שלי והוא רמז להרבי שהוא ימשיך עד גמירא. לאחרי החופה ציוה הרבי להתמימים לרקוד לשמחת החתן וכלה ואחר כך נסע בחזרה לברוקלין.

ליל נר ה' דחנוכה תשי"ב:
הקבלת פנים של סב החתן הרה"ח ר' אברהם אבא הרופא ע"ה זליגסון
*

מימין הרבי יושבים:
הרב יצחק מאיר ע"ה פינסקער, חמיו של החתן הרה"ח ר' אברהם אבא והחתן
מאחורי הרבי (לעבר צד ימינו של הרבי) עומדים:
הרב צבי אבא שי' לרמן, הרב גדלי' שי' קארף, הרב חזקוני ע"ה (אוחז סידור הרבי), ויבלחט"א
הרב צבי הירש שי' פוקס והרב משה לייב ע"ה ראטשטיין, מזכיר כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ.

בס"ד. שיחת נר ה' חנוכה ה'תשי"ב*.

א. כל מאורע שבעולם הוא בחשגחה פרטית¹, ובפרט מאורע בחיים של בני ישראל, ועאכו"כ בנישואין של בן ובת בישראל, שתכליתו הוא להיות "בנין עדי עדי"² לדורי דורות – הרי זה בודאי בחשגחה פרטית. לכן יש לבאר הקשר והשייכות בין תוכן ענין החתונה וחזמן שבו חל, שבהשגח"פ הוא בימי החנוכה (בנר החמישי³), וכדלקמן.

ב. במצות הדלקת נרות חנוכה מצינו שגם נשים מחוייבות בה, כדאיתא בגמרא⁴ "נשים חייבות בנר חנוכה שאף הן היו באותו הנסי".

ובזה גופא בשני פרטים:

א) הגזירה היתה גם עליהן, וכלשון הרמב"ם⁵ "פשוטו ידם בממונם ובבנותיהם", וכפירש"י⁶ "שעל כל בתולות הנשואות – למה ע"כ לטפסא תתילתה".

ב) שההצלה מהגזירה נעשה ע"י אשה⁷.

ומפני זה – אף שמצות נר חנוכה הוא מצות עשה שהזמן גרמא, וכל מ"ע שהזמן גרמא נשים פטורות ממנה⁸ – בנדו"ד מחוייבות בה גם הנשים.

וכידוע⁹ מה שסיפר כ"ק מו"ח אדמו"ר, שאביו כ"ק אדמו"ר (מהורשי"ב) ני"ע, כשהיי עוזב את ביתו לפני חנוכה הי' מצווה לזוגתו הרבנית שטערנא שרה ני"ע שתדליק המנורה בעצמה (אף שהברכות היתה שומעת מא' הגברים)¹⁰.

(*) בעת ה"קבלת פנים" של הרח"ח דר. א.א. זעליגזאן – (באולם "בענסאן שעטא" מנהטן).

(1) כשי"ט בהוספות סק"י"ט.
(2) ברכה ג' דברכות נישואין.
(3) ולהעיר, שיום זה הוא שלימות הגאולה (בפעם השני) של כ"ק אדה"ז (בשנת תקס"א).
וראה ס' בית רבי ע"י 174.
(4) שבת כג, א. וראה שו"ע ס"י תרע"ה, ס"ג.
(5) הלכות מגילה וחנוכה רפ"ג.
(6) שבת שם.
(7) שם. וראה ר"ן שם. וראה לקו"ש חכ"ה ע"י 390.
(8) קדושין כט, א.
(9) ראה קונטרס ד"ה ברוך שעשה ניסים להצ"צ (קה"ת, ברוקלין תשי"א) ע"י 20 ס"ז.
(10) ואף שבנוגע למעשה לא מצינו שהנשים ידליקו נרות חנוכה בעצמן, י"ל הטעם – שבהדלקת נרות חנוכה ישנם ריבוי פרטים היאך להדליקן, "מימין לשמאל" או "משמאל לימין", וכ"כ דעות בזה (ראה שו"ע ס"י תרע"א, ס"ז. שו"ת הצ"צ האו"ח ס"י סז. ס' דרכי חיים ושלום ס"י תתיג בסיומו. אנציקלופדי תלמודית ערך חנוכה (ע"י רפז ואילך), ושי"ג), לכן תיקנו שיצאו י"ח במצוה זו ע"י א' הגברים (וראה ספר המנהגים – חב"ד ע"י 68 עוד טעם להני"ל).

**בג' עמודים שלפנינו
מופיעים הגהות ותיקוני הרבי על השיחה קדושה
שהרבי דיבר בעת הקבלת הפנים של סב החתן**

ג. וביאור הענין בפרטיות יותר¹¹:

בענין המסירת נפש שהי' לישראל בהמלחמה נגד היוונים מצינו דבר שלכאורה אינו מובן:

המלחמה נגד הגזירות היתה באופן של מסירת נפש למעלה מטעם ודעת, דבר שע"פ דין לא היו מחוייבים בזה, ועד כדי כך שגם הנשים לחמו בזה במסירת נפש, ולא חשבו כלל בזה שע"פ דין לא היו מחוייבות בזה¹².

— ואע"פ שזה (שאין חיוב במסירת נפש) הוא רק שלא בשעת השמד, "אבל בשעת השמד והוא שעומד מלך רשע . . ויגזור שמד על ישראל לבטל דתם או מצוה מן המצוות, יהרג ואל יעבור אפילו על אחת משאר מצוות"¹³, ובנדו"ד הי' זה גזירת השמד, הרי בד"א — בגזירה "לבטל דתם או מצוה מן המצוות", היינו שכופים ואונסים את ישראל לעבור על אחד מהמצוות, משא"כ לצאת במלחמה נגד המלכות הרשעה לבטל הגזירות, אין חיוב ללחום במסירת נפש —

וכמו שמובא בגמרא¹⁴ הדוגמא לזה מאסתר המלכה שבפועל לא עברה על הדת מפני ש"קרקע עולם היתה", ולא עשתה מעשה מכיון שהעכו"ם התכוון רק להנאת עצמו וולא שחיא תעבור על הדת¹⁵, ואי"כ מפני מה לחמו (גם הנשים) במסירת נפש בלי כל מדידה והגבלה למעלה מטעם ודעת) והרי ישק חסברא ד"קרקע עולם"!!

ד. והביאור:

מכיון שבנדו"ד היתה הגזירה בנוגע ל"טהרת המשפחה"¹⁶, שזהו ענין עיקרי ויסודי בקדושת האומה הנוגע לדורי דורות, לכן למרות כל החשבונות באם אכן ע"פ דין נתחייבו בזה, אעפ"כ, מכיון שזה הי' תלוי בקדושת האומה לחמו בזה במסירת נפש — ללא כל חשבונות — למעלה מטעם ודעת.

ועפ"י מובן מה שהנס היתה עיי אשה דוקא:

נתבאר לעיל שהנשים לחמו בזה במסירת נפש, לכן זכו בזה מלמעלה שגם הנס יהי' על ידן. ולכן מחוייבות במצות נר חנוכה גם הנשים (כנ"ל ס"ב).

11) בהבא לקמן ראה ד"ה וישב יעקב גוי, ש"פ וישב, שבת חנוכה תשי"ב (סה"מ תשי"ב ע' 145 ואילך). לקו"ש וישב-חנוכה תשי"ג ס"ה ואילך בארוכה.
12) ראה אוצר מדרשים מדרש מעשה חנוכה ע' 190. מגילת אנטיכוס בארוכה.
13) רמב"ם הל' יסוה"ת פ"ה ה"ב. וראה נמוק"י (חובא בכס"מ) שם.
14) סנהדרין עד, ב. וראה פרש"י שם ד"ה קרקע עולם.
15) פרש"י שם ד"ה הנאת עצמו.
16) מדרש חנוכה שם.

ה. הקבי"ה משלם לישראל "מדה כנגד מדה"¹⁷. ולכן שילם לישראל שכר שהוא למעלה מטעם ודעת, שנוסף לזה שעצם נצחון המלחמה היי נס שלמעלה מדרך הטבע, הנח הראה להם הקבי"ה נס גדול עוד יותר במציאת פך שמן הטחור.

ויובן זה בהקדם: דלכאורה מדוע הוצרכו ישראל לנס דמציאת פך שמן טחור, הרי "טומאה הותרה (דחוי") בצבור"¹⁸, ואי"כ היי מותר להם להדליק המנורה גם בשמן טמא?

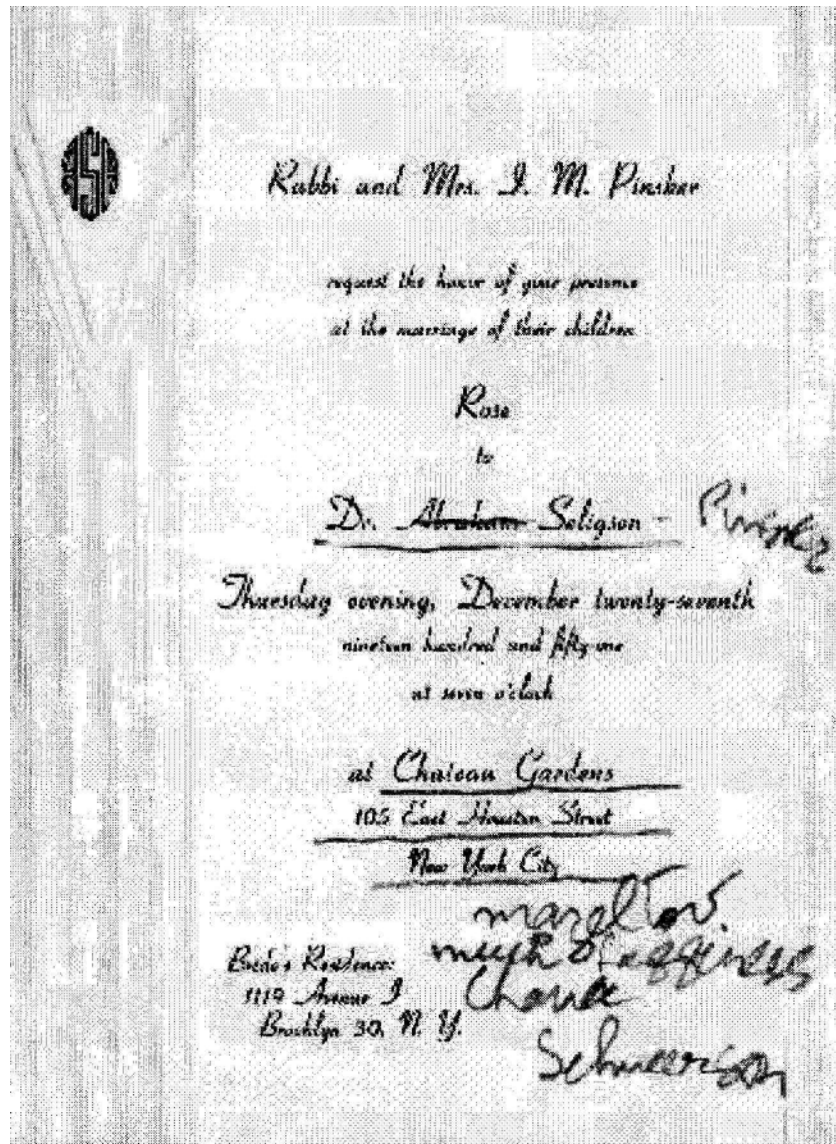
וחביאור בזה: שהקבי"ה שילם להם "מדה כנגד מדה", ומכיון שהם מסרו נפשם באופן דלפנים ולמעלה משורת הדין (כיון שכנייל היי זה נוגע לקדושת האומה), שילם להם הקבי"ה בנס דמציאת הפך של שמן טחור שהוא גם למעלה משורת הדין, שהרי עי"פ דין היו מותרים להדליק בשמן טמא.

ובזה גופא נתוסף בהנס מחיל אל חיל¹⁹, שילא היי בו אלא להדליק יום אחד, נעשה בו נס והלדיקו ממנו שמונה ימים²⁰.

ו. ומזה הוראה לכאוי"א:

בדבר הנוגע לקדושת האומה, אין לעשות אך ורק מה שיותר (וצריך) נשורת הדין, אלא צריכים להתחזק ולהתאמץ ללכת במסירת נפש למעלה מטעם ודעת, לפני משורת הדין²¹, ואין גם להקבי"ה משלם מדה כנגד מדה, שאף בעיניים שיכולים להסתפק במדה מסויימת, נותן הקבי"ה בשפע רב – בגשמיות ועדי"ו ברוחניות.

17) שבת קה, ב.
18) פסחים עז, א.
19) ראה בדי"ה ואתה בהחמיק הרבים כוי תשמי"ח (קונטרס חנוכה תשי"ג) סי"ג ואילך.
20) שבת כא, ב. וראה לקוי"ש ח"כ ע' 488.
21) ראה ספר חשיחות

לכבוד החתונה הכין הרבי מברק עם איחולים בשם אמו הרבנית
על מנת לשלחו להחתונה

**The Rebbe's handwritten draft of the telegram sent by his mother,
Rebbetzin Chana, to the wedding of Dr. & Mrs. Seligson:**

"Mazel Tov much happiness Chana Schneerson"

[תודתינו נתונה להרה"ג הרה"ח ר' עזריאל חייקין שי', רב הראשי באוקראינה, שהעניק לנו כתי"ק זה]

זליגסון-ברוקלין
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליוכאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, ימי הסליחות, ה'חשכ"א
ברוקלין, נ.י.

הון"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
כו"ה אברהם אבא שי
המכונה דר זליגסון

שלום וברכה!

לקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל
כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע
ברכתי לך ולכל אשר לך, ברכת כתיבה וחתומה
טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות.

ברכה והצלחה
חזק אמת ושלום
ושלום
אשר

מכתב ברכת שנה טובה מ"ק אדמו"ר לסב החתן
בכת"ק:

"להצלחה ברפואת חב"י [חולי בני ישראל] שליט"א מתוך בריאות ושמחה"

In this shana tova greeting to Dr. Seligson, the Rebbe concludes,
"Success in healing Jews, permeated with health and joy"

"לבקש את דר. זעליגסון שי' לענות להם"

כ"ה, ז' סיון תשי"ז
ברוקלין

ברכה וטלום

באטטעטיג די ערהאלטונג פון אייער בריף מיט דעם
בייגעלייגטען רעפארט פון די דאקטוירים, און כ"ה צופרידען
צו זעהן אז א קאמיע פון דעם איז אוועק צו ליר זעליגסאן שי'
און האב עס געבעטען אז ער זאל זיך באראטען אין דעם מיט די
ספעציאליסטען אין דעם, און אז עס וועט זיין גוטע ידיעות אין
דעם וועט מען זיך טעלען אין פארבינדונג מיט אייך, און השם
יתברך זאל העלפען אז איר זאלט קענען אנזאגען גוטעס וועגען
דעם אינהאלט פון אייער בריף און בכלל.

בכרכה
בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מוזכר

Handwritten notes:
א פארהאלטן פון איר
פון איר פון איר זעהן
איר פון איר זעהן
איר פון איר זעהן
איר פון איר זעהן
איר פון איר זעהן
איר פון איר זעהן
איר פון איר זעהן

הרבי הוסיף בכתב יד קדשו: אפגעהאלטן דעם אפשיקען פון בריף, און ערהאלטן די
צופרידענטע (ערשט) לענדע ידיעה אז אויך א היגער ספציאליסט איז געגען דעם ערשטן וועג.
זיכער וועט דר. זעליגסאן שי' שרייבען בפרטיות. איינגעשלאסן דעם בייגעלייגטע אין אייער
בריף."

Handwritten note:
איר פון איר זעהן
איר פון איר זעהן
איר פון איר זעהן
איר פון איר זעהן
איר פון איר זעהן
איר פון איר זעהן
איר פון איר זעהן
איר פון איר זעהן

בכתב יד קדש:
"לבקש את דר. זעליגסון שי' לענות להם (ישר או ע"י המזכירות) החור"ד ע"ד 3) וכן
להודיעם חור"ד לייטער"

The Rebbe and Dr. Seligson held numerous conversations regarding medical issues and special patients. Dr. Seligson served as the Previous Rebbe's and the Rebbe's personal physician for almost forty years. In this letter, the Rebbe adds a handwritten note instructing his secretaries to request for Dr. Seligson's response to a medical case requiring guidance.

"כעצת ד"ר זעליגזאן"

ולמדו מספרי החסידות "תורה אור" ו"ליקוטי תורה".
ר' אברהם-אבא החל ללמוד ענייני רפואה בעיר ווילנא וגמר לימודיו בהצלחה רבה ועד שכבר נחשב לרופא מומחה לפני מלחמת העולם השנייה. הוא זכה להיכנס ל"יחידות" ראשונה אצל הרבי הרי"צ בשנת תרצ"ו. ואח"כ המשיך לשרת בתור "רופא בית הרב" ורופא בשכונת הרבי כארבעים שנה.

מקבץ סיפורים

מספר הרב יצחק-מאיר גוראריה ממנטריאול: פעם, ב'שמיני-עצרת', בשנים הראשונות לנשיאות הרבי, חלה אחד החסידים והיה לו גם חוס גבוה. הוא הלך לרופא מסוים שהורה לאשפוזו בבית-רפואה. בתו של החסיד הלכה לאחר-מכן לביתו של הרבי וסיפרה לרבנית חיה-מושקא נ"ע על המצב וביקשה שתמסור זאת לרבי. הרבנית נ"ע שאלה את הרבי והרבי ענה שילכו לד"ר זליגסון. כשיצאה הבת מביתו של הרבי, נזכרה שכבר הזמינו רופא מסוים שיבדוק את אביה. היא חזרה אפוא לבית הרבי והודיעה שכבר הזמינו רופא שבידק את אביה.

ר' אברהם-אבא זליגסון היה רופא מן אחר. חסיד יקר שלמד רפואה בצעירותו והציל יהודים רבים במלחמת העולם השנייה. זכה להיות רופאו של האדמו"ר הרי"צ בימיו האחרונים והרופא האישי של הרבי למעלה מארבעים שנה. "מגדולי הרופאים כימינו", אמר עליו הרבי. הוא ידע גם ללמוד, והרבי התבטא עליו: "אם הוא היה אצל הליטאים, היה נחשב לגאון". את ההערות שהוא כתב על ספר התניא, הרבי ביקש להכניס לספרייתו.

בכ"ה שבט, ימלאו 20 שנה לפטירתו של הרופא החסידי ר' אברהם-אבא זליגסון ע"ה.

הוא נולד בעיר קרקוב בשנת תרס"ז (לפני מאה שנה), לאביו החסיד ר' מיכאל-אהרן שהיה מצאצאי אדמו"ר הזקן (דרך בנו הרה"ק ר' חיים אברהם ע"ה). ר' מיכאל-אהרן זכה לארח את האדמו"ר הרי"צ בביתו בקרקוב, בסביבות שנת הולדתו של בנו, אברהם-אבא. לאחר תקופת שנים, אדמו"ר הרי"צ ביקש במכתב שיתחילו לעשות שיעור חסידות בבית. היות שלא היו חסידי חב"ד בקרקוב, הגיעו חסידי גור ובעלו

סיפר הרב מיכל רסקין: פעם כשהייתי אצל הרבי ב'חידות', שאלתי בנוגע לאמי ע"ה שהייתה חולה במחלה מסוימת. הרבי ענה שאפנה לד"ר זליגסון. הרהרתי רגע והגבתי שמסופקני אם ד"ר זליגסון מכיר את המחלה הזו. כששמע הרבי את דבריי, התרומם מעט מכסאו ואמר: "ד"ר זליגסון איז פון די בעסטע דאקטורים וואס זיינען היינט דא" (ד"ר זליגסון הוא מהרופאים הכי טובים שקיימים בימינו)!

...

וכך מסופר ביומנו של הרב מנחם וולף: בהתוועדות שבת פרשת ניצבים תשכ"ד אמר הרבי שתי שיחות ומאמר. באמצע המאמר חש הרבי בנימין גורודצקי ע"ה שלא בטוב. כשסיים הרבי את אמירת המאמר, ניגש הרב שמואל לויטין אל הרבי וסיפר לו על כך. הרבי ד"ר לד"ר זליגסון והורה לו לגשת אל הרב גורודצקי. הוא עשה כפי שצוטטה ואמר שהכל

כשורה. ואז הרבי קבע: "הרי הוא רופא. אם הוא אומר שזה לא כלום - אז אכן זה לא כלום..."

...

סיפר הרב שלום הורוביץ: בשנת תשל"ו צמחה איזה מכה ברגלי. כתבתי על-כך לרבי והרבי ענה: "להתייעץ עם ד"ר זליגסון". ביקרתי אצלו והוא יעץ לי לפנות לרופא מסוים. אחר כך ביקרתי אצל רב פלוני שמבין בטיבם של רופאים וסיפרתי לו את חוות-דעתו של ד"ר זליגסון. אותו רב התבטא בנימה שלילית על הרופא ההוא והוסיף ואמר שד"ר זליגסון אינו מכיר היטב את טיב הרופאים המתמחים בתחום זה. כתבתי על-כך לרבי והרבי ענה שוב: "להתייעץ עם ד"ר זליגסון".

הלכתי לרופא הנ"ל והוא הציע לי לפנות לעוד רופא ושניהם יחד הציעו שאעבור ניתוח. סיפרתי על-כך לד"ר זליגסון והוא ענה: "טובים השניים מן האחד" (כלומר, שעלי לעבור ניתוח). ועדיין פחדתי. כתבתי שוב לרבי והרבי ענה: להתייעץ עם ד"ר זליגסון ולקבל עצתו". הניתוח עבר ב"ה בשלום. אחר כך

חזרתי אל הרב הנ"ל וסיפרתי לו כל מה שהיה, והוא הודה שלא הכיר את הרופא שעליו המליץ ד"ר זליגסון והתברר שהיה חדש בתחומי אבל מומחה גדול.

...

לסיום, נציין מה שסיפר הרב אליהו-חיים רויטבלאט ז"ל: פעם אמר ד"ר זליגסון (לרב דוד שקולניק ע"ה) שביכולתו לכתוב ספר שלם רק על סיפור בנוגע לעניינים רפואיים שהרבי עירב אותו בהם!

הרבנית הלכה שוב אל הרבי ושאלה אותו על-כך והרבי ענה: "איך וויל אז דאס זאל גיין דורך ד"ר זליגסון" (אני רוצה שזה יעבור דרך ד"ר זליגסון).

כעבור זמן מה התברר שמצבו של החסיד הוטב. כשבנו מסר על-כך לרבי, ענה הרבי: "רואים אתם ששלחתי אתכם לרופא הנכון?!"

באותו ערב, בליל שמחת-תורה התוועד הרבי כדרכו בקודש. בעת הניגונים שבין השיחות נתן הרבי חתיכת מזונות לבנו של החסיד. ד"ר זליגסון היה עומד בהתוועדות בסמוך לרבי. הפעם, כשהרבי ראה שהשולחן מפריד ביניהם והרופא אינו יכול לגשת אליו, קם הרבי ממקומו, נטל יין ומזונות, ניגש אל הרופא ונתן לו באומרו: "כתוב שהכוהנים אוכלים והבעלים מתכפרים. ולכן תאכלו אתם את המזונות והחולה יתרפא..." "והרבי המשיך: "איך זאלט וויסן אז איך זיינט א גרויסער דאקטאר. און

אפילו אז אנדערע האלטן ניט אזוי, זאלט איר וויסן אז איר זיינט א גרויסע דאקטאר. און בשעת אנדערע דאקטורים האלטן אנדערש ווי איך, זאלט מיר האלטן מיט מיר - וועט דאס הייסן אז א דאקטאר האט הוי געפסקנ'ט" (עליכם לדעת שהנכם רופא גדול. ואפילו אם ישנם אחרים שאינם סבורים כך, תדעו שהנכם רופא גדול. וכאשר רופאים אחרים סבורים אחרת מדעת, תסברו כדעתי - ואז זה ייקרא שהרופא פסק כך).

...

פעם, בעת שהרבי אמר מאמר חסידות (ד"ה פדה בשלום תש"כ),

התעלף אחד החסידים. הרבי הפסיק באמצע המאמר והכריז מספר פעמים: "ד"ר זליגסון!". הד"ר זליגסון הגיע וכנראה התחיל למשש את הדופק של אותו חסיד בידו. הרבי אמר אז: "יהב ליה ידיה...". [ראה ברכות ה, ב: "יהב ליה ידיה ואוקמיה". נתבאר בשיחת ש"פ ראה תשל"ו].

...

סיפר הרה"ח ר' משה-אהרן גייסינסקי ע"ה: פעם יצא הרבי

מחדרו הק', ניגש לד"ר זליגסון והראה לו מברק שנשלח אליו בקשר למחלה מסוימת. הרבי שאל אותו אם יש תרופה למחלה זו וד"ר זליגסון ענה בשלילה. הרבי חדר לחדרו הק' וכעבור שעה קלה יצא שוב ושאל אותה שאלה, והוא ענה שוב בשלילה. כך היה כמה פעמים, עד שלבסוף אמר לו הרבי שיקרא שוב את המברק, והפעם - באופן כזה שיש עצה מסוימת למחלה זו. הד"ר זליגסון עשה כהוראת הרבי, והרבי חייך וחזר לחדרו.

...

DR. AVROHOM A. SELIGSON OBM: THE REBBE'S DOCTOR
8 MENACHEM AV 5667/1907 - 25 SHVAT 5749/1989

GRANDFATHER OF THE CHOSSON

Our Sages tell us (*Tractate Shekalim chapter 5*) that there were people who were responsible for certain daily functions in the *Bais Hamikdosh*. The *Mishna* gives the names of those who held these positions. The Rebbe asks (*Likutei Sichos vol.22 pg. 147*) how is it possible that for **420 years**, over the course of many different generations, all the appointed people had the **same** name? The Rebbe explains that the name they had was actually the title of their specific function.

The Chabad Rebbe'im, beginning with the Alter Rebbe, were served by physicians who shared a professional title, as well as the same names. A number of Rebbe'im had personal physicians called Reb Avrohom Horofe, Abraham the Doctor. For the Rebbe that was Dr. Abraham Seligson, who was his personal physician, treated members of the Crown Heights community, and additional patients in other neighborhoods. Dr. Seligson was also the means through which the Rebbe drew down blessings of health for those who needed it.

During one of the early years of the Rebbe's *N'sius*, Dr. Seligson spent every Friday night throughout the winter in the Rebbe's room. For approximately an hour and a half, he discussed specific patients and medical issues with the Rebbe. This took place in the 1960's and early 1970's as well.

On *Simchas Torah* 1957 /5718, Rabbi S.Z.G was stricken with pneumonia. The Rebbe gave Rabbi SZG's son a piece of cake at the pre-hakofos farbrengen to give to his father. The Rebbe then stood up from his place, turned to Dr. Seligson and gave him wine and a piece of cake as well, saying, "When the *Kohanim* eat [of the sacrifice] the owner of the offering is forgiven, in the same way, you should eat the cake and the one who is sick will recover". The Rebbe continued, "Know that you are a great doctor. If other doctors do not agree with me [my directive in curing the patient], you should side with me and I will have a medical authority [that sides with me]". Indeed, patients with serious illnesses were referred by the Rebbe to Dr. Seligson and often on those occasions, he would prescribe solutions which seemed inappropriate to the condition or the severity of the illness. He would tell patients to eat an orange or complete a particular section of the Shulchan Aruch.

An incident which occurred in 1973 /5734 is told in the name of the late Rabbi Leibel Raskin, OBM, the Rebbe's emissary to Morocco. Rabbi Raskin's young son was critically injured during the preparations for *Hakofos* in 770. Attempts to revive him were unsuccessful. Rabbi Raskin approached Rabbi Hodokov, the Rebbe's secretary, asking for a brocho from the Rebbe. The Rebbe was inaccessible and Rabbi Hodokov could not enter the Rebbe's room. Hearing how severe the situation was, he finally agreed to do so. The Rebbe said that Dr. Seligson should be informed. Dr. Seligson saw the child and said that everything would work out and that he would recover completely. He then entered the Rebbe's room for a few moments to brief the Rebbe about the boy. A short while later, Rabbi Raskin's son regained consciousness.

Dr. Seligson later told Rabbi Raskin that the Rebbe had once told him, that if he as a physician concluded that a patient could not be helped medically, he need only visit the patient and declare him well. The Rebbe would then do his part.

In another incident, in 1972 /5732 the family of a woman who suffered from heart problems wrote on her behalf to the Rebbe, asking for a brocho and advice. The Rebbe advised them to consult with Dr. Twersky, who offered referrals to specialists. The top cardiologist that he sent her to told the woman that she required surgery if she was to survive another six months. The woman wrote to the Rebbe. She did not want undergo surgery, and asked for the Rebbe's advice and brocho. The Rebbe advised her to consult Dr. Seligson.

When the family members approached Dr. Seligson, he asked them the precise wording of the Rebbe's response. "Did the Rebbe say '*Rofeh Yedid*' (a doctor, a friend) or Dr. Seligson? The family replied that the Rebbe had stated 'Dr. Seligson'. Upon hearing this, Dr. Seligson immediately gave his opinion, "There is no need for surgery". Faced with two conflicting opinions, the family asked Dr. Seligson to discuss the matter with the cardiologist. He did not wish to do so but the family was insistent and so he agreed. The conversation between them lasted about 10 minutes. Dr. Seligson then told the family, "He holds his opinion, and I hold mine [there is no need for surgery]". The family again wrote to the Rebbe regarding Dr. Seligson's opinion. The Rebbe gave his brocho. The woman chose not to have surgery. She never had needed to consult a cardiologist again, and her passing eighteen years later was unrelated to her cardiac condition.

On different occasions over the years, some at public Farbrengens, the Rebbe would make mention of Dr. Seligson. When an individual once asked the Rebbe to whom he should turn to with his medical problems, the Rebbe pointed to Dr. Seligson saying, "If there is someone who preoccupied his G-dly soul with the *Shulchan Aruch* and his natural soul with medicine, what more do we need?" To Rabbi Dr. Nissan Mindel, the Rebbe once said, "When other physicians use strong medicines, Dr. Seligson manages and cures with an aspirin".

In one *yechidus*, Mrs. Seligson was discussing the difficulty of her husband's schedule. In those pre-Hatzolo days, Dr. Seligson handled all emergencies, day and night, and treated the entire community. The Rebbe responded, "Did you know that your husband is a *Lamed-vovnik*?" [one of the hidden tzaddikim in every generation].

Dr. Seligson was born in Cracow, Poland, a fifth generation descendent of the *Alter Rebbe*. His father, Reb Michoel Aharon, was a dedicated Chossid of the Rebbe Rashab and the Previous Rebbe. Lubavitch archival records find mention of him in a request from the Rebbe Rashab to organize communal meetings. In the early 1930's, upon the Previous Rebbe's instructions, a chassidus *shiur* was started in Reb Michoel Aharon's home. Rabbi Mentlik, later the dean of the Yeshiva at 770, gave the shiur on Shabbos mornings and Reb Michoel did so on other occasions.

There were thirteen physicians in Dr. Seligson's maternal family, specializing in different areas of medicine. Dr. Seligson himself chose to study medicine out of a desire to help people. He studied in Paris and Strasbourg, and received his diploma from the University of Vilna. When he completed his medical studies, he worked on his doctorate in Vienna, doing research in endocrinology and hypertension. At that time, Dr. Seligson was a pioneer in his field. Similar research was also being conducted by the illustrious scientist Dr. Cushing at Yale University, who invited Dr. Seligson to work with him. An interesting little anecdote took place during World War II. Dr. Seligson met a Japanese physician and asked him if there were any new developments in endocrinology. The Japanese doctor referred Dr. Seligson to his own article in the American Medical Association Journal.

An established physician, in 1933 Dr. Seligson returned home and began working at the Cracow Jewish Hospital. He remained there until the outbreak of WWII, at which time his parents urged him to flee Poland. He ran to Lithuania, where the legendary Japanese Consul Chiune Sugi-Hara was issuing Japanese transit visas to Jews, against his own government's instructions. In the short window of opportunity before he was recalled in disgrace, Sugi-Hara issued thousands of visas. Dr. Seligson was one of the fortunate recipients of the precious documents that would enable him to travel through Japan to any country allowing Jews safe entry.

Dr. Seligson traveled through Vladivostok to Kobe Japan, where he met with the bochurim of the Lubavitch Yeshiva. Also attempting to escape the Nazis were entire yeshivos such as Mir and Chachmei Lublin. Since the United States would not accept anyone of German or Polish descent, they were all sent by the Japanese to Shanghai. There, Dr. Seligson and the twenty-nine bochurim of the Lubavitch Yeshiva spent the duration of the war.

Dr. Seligson was the physician for all of the yeshivos and treated the Jewish residents in the Shanghai Ghetto. Among his patients were Buddhists who would respectfully wait until he finished davening. Conditions in the Shanghai Ghetto were poor and all water had to be boiled. An outbreak of beriberi caused additional suffering for the yeshiva bochurim who were in great pain. Dr. Seligson researched this disease and discovered that the problem resulted from a lack of vitamin B. To get a supply of Vitamin B during wartime was not an easy task, and Dr. Seligson instructed all the students to eat specific foods containing Vitamin B and thereby saved many lives.

Dr. Seligson was a particularly devoted physician to his patients, fellow refugees. The Joint Distribution Committee would issue special rations of vitamins for children. Dr. Seligson would

walk a long distance every morning in torn shoes to deliver the vitamins to one particular child. Many such stories were shared by his patients in later years

The Previous Rebbe requested that efforts should be made to procure Dr. Seligson a visa to the U.S. and in 1947, Dr. Seligson reached the United States. In order to practice medicine in the United States, he needed to retake the exams which entitled him to a medical license. After successfully doing so and receiving his medical license, Dr. Seligson notified the Previous Rebbe of the good news. In his letter, the Rebbe blessed him with much success, a good *shiduch* and concluded with the unusual expression “*M’chabdo um’vorcho*” (the one that respects and blesses him).

Dr. Seligson became one of the Previous Rebbe’s physicians. The Rebbe would frequently call on him to evaluate his father-in-law’s health and Dr. Seligson was present on the morning of Yud Shvat 5710 /1950. Chassidim comment that at the Previous Rebbe’s *histalkus*, there was a Kohen, Rabbi SB Eichorn, a Levi, Rabbi Shmuel Levitin and a Yisroel, Dr. Seligson.

Dr. Seligson merited to serve as the personal physician of the Rebbe, the Rebbetzin Chaya Mushka, the Rebbetzin Chana, the Rebbe’s mother, and the Rebbetzin Nechama Dina. When the Rebbe suffered a heart attack in late 1977, on numerous occasions the Rebbe instructed Dr. Weiss, who led his medical team, to consult with Dr. Seligson. When the Rebbe was asked who would monitor his medical care [after the heart attack], he chose to continue with Dr. Seligson as his physician.

A very private person, Dr. Seligson did not share any information regarding his many visits with the Rebbe and the Rebbe’s family members. Once, a suggestion was made that Dr. Seligson should ride with the Rebbe from his house back to 770. The Rebbe commented, “I would prefer that you travel separately, in order that people should not know you are coming from me”.

Dr. Seligson studied Torah three to four hours a night, after a full day of seeing patients. Before his wedding, someone inquired about Dr. Seligson’s Torah knowledge, and the Rebbe responded, “If he would be amongst them [*Litvishe* circles], he would be revered as a *Gaon*”.

Over the years, Dr. Seligson’s Torah knowledge was discovered by people whom he would engage in Torah conversation. Dr. Seligson wrote comments on Tanya, filling the margins of the pages of his Tanya with writing. The Rebbe asked Dr. Seligson for his Tanya and today it is archived in the Rebbe’s library. In similar fashion, he wrote comments on the *Chumash* and on tractates of the Talmud.

Dr. Seligson was married on the 5th candle of Chanukah in 1951/5712 in Manhattan. The Rebbe came to the *Kabbolas Ponim*, spoke a *Sicha* and then was *Msader Kidushim*. Over the course of close to forty years, Dr. Seligson dedicated his life to his patients. He could have a full waiting room but would sit with a patient and spend as much time as needed. Finding out a patient’s background, he would offer medical as well as psychological advice. Dr. Seligson was known to be an excellent diagnostician and the Rebbe considered him, “One of the greatest doctors we have today”. Some

people would visit specialists in Manhattan, pay a hefty fee, leave with an unsatisfactory solution, and then come to Dr. Seligson.

He would diagnose their problem, prescribe a remedy and charge a few dollars. An individual referred to Dr. Seligson and at the conclusion of the visit he was charged a minimal amount. The patient thought to himself, how a regular doctor can charge so little, “I will visit a doctor in Manhattan who is more professional and hear his opinion.”

After the doctor examined him, he waited in the doctor’s office to discuss his condition. From the other room, the patient heard the doctor speaking on the phone, “Dr. Seligson, what is your opinion about this case?” At the end of the visit, he was charged the then lofty sum of \$250.

Although unwell at times, his first priority was always his patients. Nothing would stop him from grabbing his medical bag and running to a patient as soon as he received a call.

Yehi Zichro Boruch!

May we merit the fulfillment of the prophecy,
“The ones who are resting in the dust will awaken and rejoice”
and Horav Hachossid Dr. Seligson among them.

* * *

HAGAON HACHOSID HORAV CHAIM MEIR BUKIET OBM

24 MENACHEM AV 5679 /1919 - 27 TEVES 5758 /1998

GRANDFATHER OF THE KALLAH

HaGaon HaChosid HoRav Chaim Meir Bukiet was born on 24 Menachem Av/August 20th 1919 in Wislica, Poland. He was the only child of HoRav HaChosid Reb Avrohom Shmuel and Rochel Bukiet.

The Previous Rebbe established many *chadorim*, elementary schools for young children, across Poland, including one in Chmielnik, the town where Chaim Meir was raised. One morning while passing the local shtibel where the cheder met, Chaim Meir's mother heard the sweet *Kol Torah* and thought that it would be an appropriate place for her son to learn. The Chabad teacher was Rabbi Yosef Goldstein, who many years later immigrated to America, lived in Crown Heights and was a noted educator. The young Chaim Meir learned there for a few years and when he concluded his formal cheder study, Rabbi Goldstein influenced his parents to send their bright young son to Yeshiva Tomchei Tmimim in Warsaw. After inquiring about the yeshiva and struggling with the fact that their only child was going to leave home and travel a long distance, they reluctantly agreed.

Chaim Meir was a diligent student and grew to be brilliant and successful, ranking with the older students at the yeshiva. He had a quick and witty mind, and grasped the most complicated Talmudic topics. His greatest pleasure was studying deep into the night learning *Ketzos Hachoshen* and *Shov Shmatsah* dealing with deep and complicated topics; and he carried these seforim with him everywhere. Chaim Meir continued studying at the yeshiva, even after it moved from Warsaw to Otwock where he was one of the elite students.

At the age of seventeen he wrote a lengthy and complex Torah discussion on the Rambam, which was later published in the periodical, *Hatomim*. After the world renowned Gaon and Rosh Yeshiva, Reb Yudel Eber would conclude his very complex and analytical weekly

shiur or a lecture, the students would gather around Chaim Meir to hear a review, as well as additional clarifications of the Rosh Yeshiva's words.

Many decades later in Brooklyn, Rabbi Bukiet obm served as the Rosh Yeshiva of the Lubavitch Yeshiva. Together with his long time dear friend the Rosh Yeshiva, HaGaon HoRav HaChosid, Rabbi Dov Ber Ushpal obm, he assumed the awesome task of compiling and editing the manuscripts of their Rosh Yeshiva's shiurim. Rabbi Eber's lectures were subsequently published in two volumes entitled *Shaarei Yehudah*.

HaGaon HaRav HaChosid Reb Chaim Meir Bukiet, was the Rosh Yeshiva, the dean of Lubavitch yeshiva for over fifty years, Rav of Congregation Oneg Shabbos, a senior member in the Rabbinical organizations Vaad Rabbonei Lubavitch, and the Gabbai of Agudas Chassidei Chabad Chevra Kaddisha. He had a far reaching impact on thousands of students, families, institutions and communities at large. His halachic insights, keen advice, lively chassidic gatherings and original Torah insights were highly sought after by all those who knew him.

His children and grandchildren today serve today as Shluchim, Shluchos, Rabbonim, Mashpi'im baalei baatim and community leaders throughout the world of Lubavitch world.

*

A MERE MOMENT – BUT A LIFETIME

When Chaim Meir concluded his formal cheder learning in Chmielnik, he was encouraged to travel for his more formative learning to the Lubavitch Yeshiva in Warsaw. The yeshiva was quite some distance from his home and being an only child, his elderly parents were hesitant. Rabbi Goldstein was very persistent, realizing that this young boy would one day be a giant in Chabad.

Chaim Meir's parents received letters from the Rosh Yeshiva and Mashpi'im in Warsaw, assuring them of their son's physical and spiritual needs and that they had nothing to be concerned about. With heavy hearts, they agreed to let him leave.

When Chaim Meir arrived in Warsaw he was fourteen years old. He felt lost and overwhelmed by his new surroundings. He was one of the young bochurim among a large group of older and advanced students. Nobody took notice of this new young bochur and he was left to fend for himself.

The food was unpalatable and the sleeping accommodations were extremely uncomfortable. However the learning was intense and challenging and Chaim Meir enjoyed it. A lodging had been arranged for him at a local home, where he slept in the attic. The window on the attic was broken and the roof leaked in the corner where Chaim Meir slept and he had no rest

during the cold and bitter nights.

Chaim Meir wrote to his parents and they pleaded with him to return home immediately and not to suffer such conditions.

One evening, sitting in the corner of the *Beis Medrosh* totally oblivious to his surroundings and consumed by his dilemma, the thought of leaving the yeshiva burdened his troubled heart. He could not stay even one day longer under such unlivable and difficult conditions. He began to cry bitterly, undecided and torn by his thoughts and emotions. An older bochur sitting at the opposite end of the Bais Medrash noticed Chaim Meir crying and approached him lovingly. Yosef Rodal obm, wrapped his arm around young Chaim Meir, hugged him, and promised that from that day on he would look after him as if he were his younger brother. He gave away his bed in the yeshiva dormitory to Chaim Meir, shared the food care packages that he received from his parents, and made sure of all his physical needs before taking care of his own.

In that moment Chaim Meir decided to remain in the yeshiva. It was a mere moment that affected a lifetime. Rabbi Bukiet always noted that if not for that deciding moment, he and all the generations that followed would have had no connection to the Rabbe'im, and to , *Maor Shbetorah*, the "the light of Torah", the teachings of Chassidus.

*

THE FADED GOODBYE

WWII broke out while Chaim Meir was studying at the Lubavitch Yeshiva in Otwock. He desperately wanted to visit his elderly and lonely parents in Chmielnik and so left for home. During his stay the war intensified daily. His parents were very reluctant to allow him to return to yeshiva. Fighter jets flew overhead and heavy bombing was heard for days on end. They deemed travel clearly unsafe for their only child.

Letters from friends and yeshiva faculty arrived imploring Chaim Meir and his parents to allow their prize chaver and student to return. They landed on deaf ears. Chaim Meir's parents would not let him leave.

One day a letter from the Previous Rebbe arrived at Chaim Meir's home, encouraging him to return to Otwock, and assuring his parents that everything would be fine and that their son was in no danger. With heavy hearts, the elderly Bukiets allowed their young son to return to yeshiva.

His mother made Chaim Meir's return to the yeshiva conditional on his father escorting him to the train. The train station that afforded the safest passage to Otwock was an eight hour walk from their home, but it would enable him to avoid the heavy fighting and bombing.

After walking for four hours in the dark cold night, his father turned to Chaim Meir and said;

“There is no way I am going to be able to cover this distance, an eight hour walk to and from the train station. My failing health won’t allow me to continue another step.” Standing on a dark deserted corner in the blustery cold night, with deep pain in his eyes, his father made Chaim Meir promise that he would not tell his mother that he had reneged on his promise.

Father and son cried and embraced for a long time. With tears flowing down their faces they bid each other farewell. Facing each other as they walked backwards, they kept waving until their images faded in the darkness. This was the last time Chaim Meir saw his father. Shortly thereafter, the Yidden in Chmielnik were rounded up by the Germans and transported to their final destination.

*

FLEEING POLAND

Fleeing from the onslaught of the war and trying to cross the border between Poland and Lithuania, Chaim Meir Bukiet met a group of bochurim, young Lubavitch students, who were also on the run. The bochurim were being housed by a Polish woman in her home not far from the border. The bochurim promised her a substantial payment if she successfully transported them across the border to safety. In actuality, the bochurim were broke and penniless.

The woman would go out every night and scan the area to see if any Polish or German soldiers were patrolling the border. Night after night, she came back claiming that it was too dangerous to cross. It was a terrible let down, time and again for the bochurim. Chaim Meir became impatient. He suspected the woman of deliberately keeping them from leaving, possibly planning to betray them.

One evening, Chaim Meir decided to leave immediately. It was a rainy night, the worst possible night to attempt a border crossing. The other bochurim pleaded with him not to go, fearing for his safety. Chaim Meir was determined and decided that this was the night to flee, whether anyone joined him or not. Despite the woman’s claim that it was very dangerous, the group prepared themselves for the journey.

The Polish woman wrapped herself with many scarves and began to lead the way towards the border. The border area was covered with smooth white crystal sand, to enable the guards to detect footprints. Their guide placed each scarf on the ground carefully and then step by step, the group inched its way across the scarves, leaving hardly any impression of their passage behind. This tedious process repeated itself again and again as they tip-toed across the border. From time to time, the great lights of the watchtowers would sweep across the border area attempting to detect movement. The group of bochurim would quickly and quietly get to the ground. The eight hour journey in the cold wet night was fraught with danger, exhaustion and anxiety.

In the early morning hours they finally crossed the border and were faced with a new dilemma. How would they pay the Polish woman? Miraculously, out of nowhere, Rabbi Shmuel Dovid Raichik obm appeared to greet them. He paid the woman the handsome fee she requested.

When she returned home, the Germans were waiting for her. She was killed immediately for housing the bochurim and transporting them the previous evening to safety. The Germans had been investigating her every move and it was Chaim Meir's instincts that saved the bochurim.

*

EYE TO EYE IN SHANGHAI

Rabbi Levi Bukiet recalled. "In 1988, when my father visited me in Chicago, he requested that I contact an old friend of his "*An alter Mirrer talmid*" from Shanghai, Rabbi Yaakov Naiman. I called Rabbi Naiman, a respected and distinguished Rav in Chicago for many years, and a meeting was scheduled for that evening. At the threshold of the Rav's home, they embraced and hugged each other with tears streaming down their cheeks. Two old time friends from Shanghai meeting many decades later.

Reminiscing about old times in Shanghai, I heard the following. A group of forty-six Lubavitch bochurim were stranded in Shanghai without any yeshiva faculty accompanying them and no one to arrange for their care. Nevertheless, they studied day and night, without adequate food or sleeping quarters.

The Mirrer Yeshiva and its administration, of Litvish persuasion, were reluctant to assist the Lubavitch bochurim in any way at all, and they were left to fend for themselves. Rabbi Chaim Schmulewitz of blessed memory, the Rosh Yeshiva of Mir, heard of the terrible plight the Lubavitcher bochurim found themselves in and devised the following plan, a secret all these years.

Rabbi Schmulewitz chose two trustworthy Mirrer bochurim and swore them to secrecy. Early one Tuesday morning, at 4:00 AM, Rabbi Chaim Schmulewitz, who had the key to the kitchen and the food pantry, met these two bochurim at the yeshiva. The yeshiva building was located outside the Jewish ghetto, a half hour walk from the yeshiva dormitory that was within the ghetto. These two bochurim would quietly and secretly slip out of the dormitory in the early hours of the morning. They would each take different paths to the yeshiva, so as not to arouse suspicion.

The kitchen pantry at the yeshiva was well stocked with meat, fish, chicken, produce and other necessities. However, to avoid raising the suspicion of the kitchen staff, Rabbi Schmulewitz could not share these with the Lubavitch bochurim. Sacks of onion and rice were plentiful. If a sack or two were missing from the stacks piled high, no one would be the wiser.

Precisely at 4:30 AM, the Mirrer bochurim would squeeze the sacks of onion and rice through a narrow window in the yeshiva basement, outside, two Lubavitch bochurim waited to receive them and carry them to the ghetto. This was repeated every Tuesday morning for years. It was what sustained the Lubavitcher bochurim and what they ate for breakfast, lunch and supper, weekdays and Shabbos.

Rabbi Naiman was one of those bochurim who had the merit to assist the Lubavitch bochurim. One Tuesday morning, it was Chaim Meir's turn, together with a chaver, to pick up the onions and rice for the group. Bending down and peering through the window, he made eye contact with the Mirrer bochur, Yaakov Naiman. That eye contact brought the hearts and minds of a Mirrer bochur and Lubavitcher bochur together for a lifetime. While still in Shanghai, they became very dear friends, learning and discussing matters of Nigleh and Chassidus on an ongoing basis.

In 1988, forty-three years later, their hearts and minds were bound together once again as true friends who never parted.

*

“ער איז שייך צו אן ענין פנימי”

HE CAN RELATE TO AN INNER AND SPIRITUAL MATTER

Weeks before HaGaon HaRav HaChosid Rabbi Mordechai Mentlik obm passed away, Rabbi Bukiet and his older son, may he live and be well, Rabbi Yosef Yitzchok Bukiet of Los Angeles, visited Rabbi Mentlik in the hospital. During their visit, Rabbi Mentlik revealed something that took place in 1947 and of which Rabbi Bukiet was unaware.

Rabbi Mentlik and the yeshiva faculty were searching for a suitable candidate to be the *mashgiach* in the Zal of 770. At the time, the *Rosh Yeshiva* was Rabbi Yisroel Gustman obm. Many candidates were presented for the Previous Rebbe's consideration, however the Rebbe brushed them all aside. When Chaim Meir's name was mentioned, the Rebbe remarked:

“אה! דער וואָס האט געלערנט מיט מיין אייניקל? ער איז שייך צו אן ענין פנימי.”

“Ah, the one who studied with my grandson? He can relate to an inner and spiritual matter.” The Rebbe immediately gave his approval and accepted Rabbi Bukiet as the *mashgiach* in 770. What is the story behind this remark of the Rebbe?

During the period that Yeshivas Tomchei Tmimim was in Otwock, the Rebbe also resided in the city, some distance from the yeshiva. The Previous Rebbe's oldest daughter, her husband Rabbi Shmaryohu Gurary and their only son, lived in the same complex. The Rebbe

turned to Reb Yudel Eber, the Rosh Yeshiva, to find a suitable learning partner for his grandson.

Yeshiva Tomchei Tmimim in Otwock was known for its intense learning, and deep meditation during prayer. From the early hours of the morning until late into the night, the bochurim learned nigleh and chassidus with great diligence. Not a moment was wasted. The Rebbe's yeshiva was the envy of many of the Gedolim and Chassidish Rebbe'im of Poland.

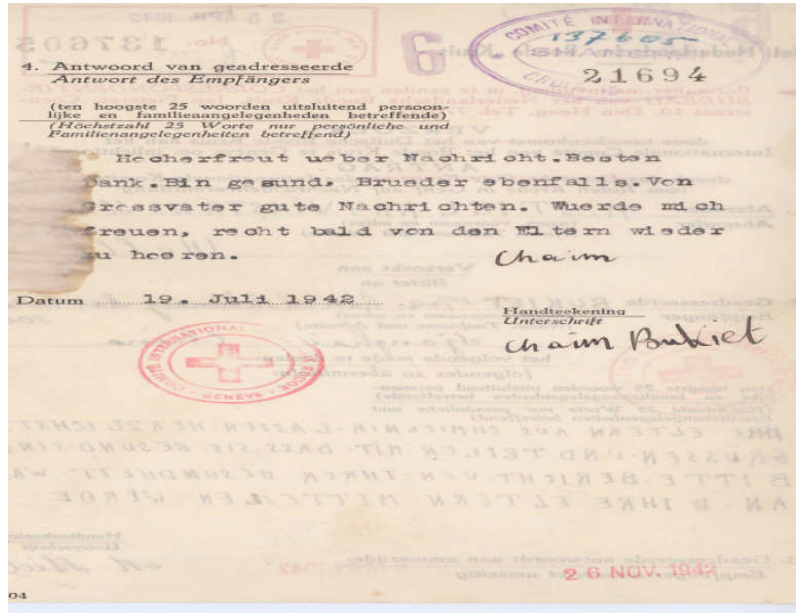
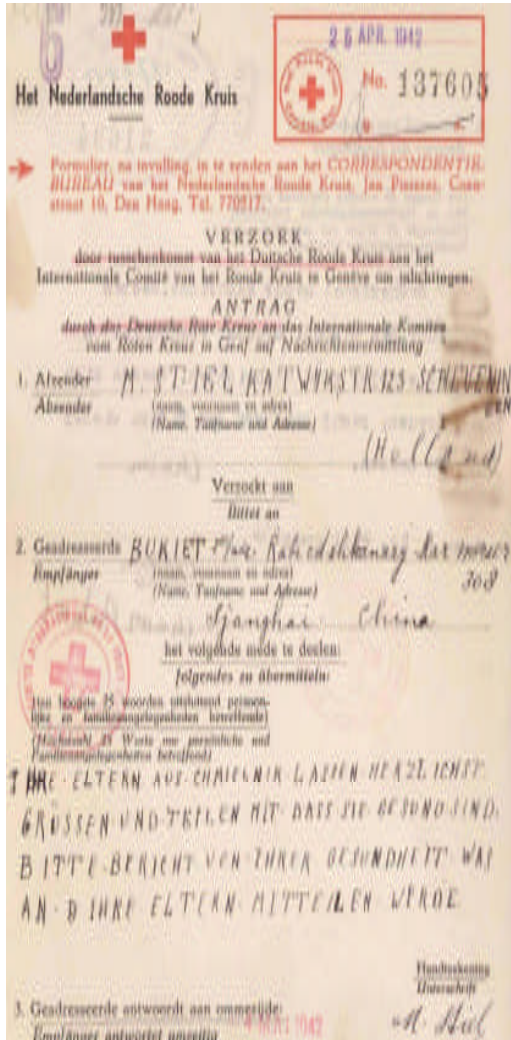
Therefore, Reb Yudel Eber was met with reluctance when he approached one bochur after another, asking them to learn with the Previous Rebbe's grandson. Everyone in the yeshiva knew that he was a grandson of the Rebbe, however, no one wanted to take time from their yeshiva schedule.

Chaim Meir agreed to learn with the young bochur but the partnership lasted only a week. Unable to maintain his normal seder, Chaim Meir felt that he was no longer growing in his learning. However, the Rebbe remembered that it was Chaim Meir who attempted to learn with his grandson and for that he was grateful.

*

A Correspondence Recovered after 67 years

Reb Chaim Meir's parents sent a letter inquiring about their son's welfare via the Red Cross Message which was posted to the International Committee in Geneva. On May 4, 1942, the message was mailed from Geneva to Shanghai, where it was delivered to Rabbi Bukiet. He replied by post to Geneva (see stamp dated July 19 1942) which was relayed to the Netherlands Red Cross, and delivered on November 26, 1942. The senior Bukiets never received their son's message.

Rabbi Bukiet's parents' inquire about his wellbeing, in a briefly worded message written in German Yiddish. Rabbi Bukiet responds and asks after his parents' health and wellbeing.

May we merit the fulfillment of the prophecy,
 "The ones who are resting in the dust will awaken and rejoice"
 and Horav Hagaon Horav Hachossid Hatomim Rabbi Chaim Meir Bukiet among them.

ששון ושמחה גילה רנה דיצה וחדוה
אהבה ואחוה שלום ורעות

לזכות

החתן התמים הרב מרדכי שיחי
והכלה המהוללה מרת שטערנא שרה שתחי
זעליגזאן

לרגל חתונתם ביום השני, ט"ז סיון, ה'תשס"ט
בשעה טובה ומוצלחת

יהי רצון מהשי"ת, שיבנו בית נאמן בישראל, בניין עדי עד,
על יסודי התורה והמצוות, מואר באור תורת החסידות,
וברכות כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו
ילוו אותם תמיד כל הימים

ולזכות הוריהם

הרה"ת ר' מיכאל אהרן וחנה ומשפחתם שיחיו זעליגזאן
הרה"ת ר' לוי ורחל ומשפחתם שיחיו בוקיעט

ולזכות זקניהם

הרה"ח ר' שמואל וזוגתו מרת גאלדא שיחיו גליקסמאן
הרה"ת הרה"ח ר' יוסף וזוגתו מרת ציפא שיחיו גאלדבערג
הרבנית מרת אסתר זיסל שתחי בוקיעט

ולעילוי נשמת

הרה"ג הרה"ח ר' חיים מאיר ע"ה ב"ר אברהם שמואל הי"ד בוקיעט
הרה"ח ר' אברהם אבא הרופא ע"ה ב"ר מיכאל אהרן הי"ד זעליגזאן
מרת הינדא רחל ב"ר הרה"ג ר' יצחק מאיר הכהן שו"ב ע"ה זעליגזאן

מהרה ישמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים
קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה